

قسمت هایی از نقشه که به رنگ آبی است نشان دهنده چه چیزی است؟.....

دریا ها گودال های پر از آبی هستند که به اقیانوس ها راه دارند .

اقیانوس : اقیانوس ها پهنه های بسیار بزرگ آبی کره ی زمین هستند .

فرزند عزیزم با پرس و جو کردن از بزرگ ترها یا مطالعه سایر منابع نام دریاهای مهم و اقیانوس های روی کره زمین را نام ببر.

اقیانوس های روی کره زمین

دریا های روی کره زمین

دریای خزر

دریای خزر در واقع یک دریاچه است. اما به آن دریا می گویند آیا می دانید چرا ؟

دریای خزر در طول تاریخ ، نام های گوناگونی مانند دریای گیلان ، دریای مازندران ، دریای قزوین و دریای گرگان و ... داشته است . در نقشه های خارجی این دریا کاسپین نامیده می شود .

عمق دریای خزر در نواحی شمالی آن بسیار کم است به طوری که در بعضی نواحی به کمتر از ۱۰متر می رسد اما در نواحی جنوبی نزدیک به ایران عمق آن بیش از ۱۰۰۰متر است . میزان شوری آب دریای خزر از دیگر دریا ها و اقیانوس ها کمتر است . رود هایی که از ایران به این دریا می ریزد جلگه ی حاصلخیزی را در طول ساحل دریا به وجود آورده اند.

دانش آموز عزیزم مکان دریای خزر را در نقشه بالا پیدا کن و بنویس.

به نقشه توجه کنید و پاسخ دهید.

چند رود که به دریای خزر می ریزند نام ببر .

دریای خزر ایران را به کدام کشور ها مربوط می کند؟

اسامی رودها را در نقشه بالا پیدا کن و بنویس در کدام استان ها قرار دارند.

استان	رود

نام همسایگان کشور عزیزمان را در نقشه بالا بنویس و بگو در کدام جهت جغرافیایی دریای خزر قرار دارند.

خلیج فارس

به پیشروی آب دریاها در خشکی خلیج می گویند .

به نقشه دقت کن.

خلیج فارس ، پیشروی آب دریای عمان و اقیانوس هند در

خشکی های ایران و عربستان است .

ساحل خلیج فارس از دهانه ی ارون رود تا بندر عباس امتداد

یافته است. این ساحل را بر روی نقشه نشان بده .

در کناره های خلیج فارس بریدگی های عمیقی وجود دارد که ساکنان اطراف به آنها خور می گویند.

خور ها برای ایجاد بندر و پهلو گرفتن

کشتی ها بسیار مناسب است .

خور به شکل دایره

شوری آب خلیج فارس از دریای عمان بیشتر است؛ اما عمق خلیج فارس از دریای عمان بسیار کمتر است و به طور متوسط ۳۰ متر عمق دارد. در خلیج فارس جزیره های بزرگ و کوچکی سر از آب بیرون آورده اند که بسیاری از آنها متعلق به ایران است.

فرزند عزیزم با توجه به نقشه اسامی چند جزیره در خلیج فارس را نام ببر.

فرزند دلبندم رودهایی که به خلیج فارس می ریزند را نام ببر.

نام خلیج همیشه فارس را بر روی نقشه ابتدای درس بنویس.

اسامی کشورهای که از طریق خلیج فارس با آنها همسایه می شویم را بر روی نقشه بنویس.

آیا میدانی بزرگترین جزیره خلیج فارس چه نام دارد؟

معما

نام یک کشور و یک دریا که مشابه هم نوشته و خوانده می شود را بنویس.

دریای عمان

ساحل دریای عمان از بندرعباس تا بندرگواتر امتداد دارد. محدوده ی آن را بر روی نقشه مشخص کن.

دریای عمان به اقیانوس هند راه دارد.

عمق این دریا به سمت اقیانوس بیشتر می شود و در اطراف چابهار به حدود ۳۰۰۰ متر می رسد خلیج فارس از طریق یک آبراهه به دریای عمان می شود.

به آبراهه ای که دو دریا را به هم وصل می کند، تنگه می گویند.

با توجه به نقشه های صفحات قبل و تصویر رو به رو نام تنگه ای که دریای عمان و خلیج فارس را به هم متصل می کند چیست؟.....

نام دریای عمان و اقیانوس هند و تنگه هرمز را بر روی نقشه ابتدای درس مشخص کن.
اسامی کشورهایی که از طریق دریای عمان با آنها همسایه می شویم را بر روی نقشه بنویس.
با توجه به مطالب گفته شده خلیج فارس و دریای عمان و دریای خزر را از نظر شوری آب و عمق با هم مقایسه کن .

خلیج فارس

خلیج فارس یکی از مهم ترین مناطق کره ی زمین است . از گذشته های بسیار دور مردمان این منطقه به تجارت و دریا نوردی مشغول بودند. قوم پارس این دریا را دریا ی پارس نامیده اند . در کتیبه ای که از داریوش ، پادشاه هخامنشی به دست آمده از این محل به نام دریای پارس یاد شده. بعد ها بسیاری ز دانشمندان و جغرافی دانان مسلمان چون ابو ریحان بیرونی نیز در کتاب هایشان نام خلیج فارس و دریای پارس را آورده اند . روی نقشه های اروپاییان هم که از عصر اکتشافات جغرافیایی به جا مانده است ، نام خلیج فارس مشاهده می شود .

روز ۱۰ اردیبهشت در تقویم روز ملی خلیج فارس نامیده شده است . علت چیست ؟

دهم اردیبهشت در تاریخ ایران روز مهمی است. روزی که یادآور از خودگذشتگی های ملت سرافراز ایران و فرار اشغال گران متجاوز پرتغالی بعد از ۱۱۷ سال تسلط جابرانه بر سواحل جنوبی کشور (۲۱ آوریل ۱۶۲۲ میلادی) در پی رشادت های سپاه ایران به رهبری امیرالامرای فارس (امام قلی خان) می باشد. شاه عباس صفوی در این روز در سال ۱۶۲۱ میلادی توانست هرمز را از چنگ پرتغالی ها درآورد، تا همیشه به خاطر این اقدامش از او به نیکی یاد شود.

هر کدام از رود ها به کدام دریا می ریزد؟

در جدول یادداشت کن.

خلیج فارس	دریای خزر	دریای عمان

رود مند ، کارون، جراحی، چالوس،

سفید رود، هندیجان، هراز، سرپاز

شور، گرگان، اروند

نمونه سوال

- ۱- چرا به دریاچه ی خزر ، دریای خزر می گویند ؟ رود مند ، شور، جراحی، کارون،
- ۲- دریای خزر در طول تاریخ چه نام هایی داشته است ؟ (۴ نام)
- ۳- ایران از کدام جهت های جغرافیایی به دریاها دسترسی دارد ؟
- ۴- دریا را تعریف کنید.
- ۵- اقیانوس را تعریف کنید.
- ۶- عمق دریای خزر در قسمت های مختلف آن چقدر است ؟
- ۷- چند رود که به دریای خزر می ریزند ، نام ببرید.
- ۸- جلگه های حاصلخیز ساحل دریای خزر چگونه به وجود آمده اند ؟
- ۹- دریای خزر ایران را به کدام کشورها مربوط می کند ؟
- ۱۰- خلیج چیست ؟
- ۱۱- خلیج فارس از پیش روی آب کدام دریاها در کدام خشکی ها ایجاد شده است ؟
- ۱۲- خور چیست ؟
- ۱۳- خورها برای چه اموری مناسب هستند ؟
- ۱۴- تنگه چیست ؟
- ۱۵- چند رود را که به دریا های جنوب می ریزند ، نام ببر.
- ۱۶- چند جزیره ی متعلق به ایران در خلیج فارس را نام ببر.
- ۱۷- از چه طریق ایران به همسایگان جنوبی خود مربوط می شود ؟
- ۱۸- ایران از طریق خلیج فارس با کدام کشورها همسایه است ؟
- ۱۹- چند منبع تاریخی را که در آن ها نام خلیج فارس یا دریای پارس آمده ، ذکر کن.